

ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Ὁ οὐρανὸς εἶτανε συγγεφιασμένος, μὰ ὄχι βαρὺς. Ἐνα χυνοπωριάτικο συγγεφιασμα, ἀλαφρὸ καὶ διάφανο, πού δὲ μᾶς πλάκωνε τὰ στήθια, πού δὲ μᾶς βάραινε τὴν ἀναπνία.

Κ' ἔπειτα εἰς οὐνα σιμά μου, σ' ἐνωθῶ σὰ χάδι ν' ἀκουμπᾶς, τοῦ καὶ ποῦ, ἀδελά σου, πάνω μου, καὶ τὸ λεπτὸ ἀγεράκι, τὸ πύγινό, μοῦφερνε τὴν τραγουδιστὴ φωνή σου ὁλόγισα μᾶς στὴν κουρασμένη μου τὴν ψυχή.

Καὶ δέ σ' ἔλεγα μὲ τὸνομά σου, ποῦναι τόσο ὁμορφο, — δὲν ξαίρω καὶ γὼ γιατί. Σοῦδινα τὸνομα λουλουδιῶ, σ' ἔλεγα Φούλια, ἴσως γιατί σὰ λουλουδιὸ ὁλόδροσο κι ὁλοεύδο, κι ὄχι σὰν ἀνθρώπινη ὑπαρξη, σ' ἔβλεπα τὸ χυνοπωριάτικο κεῖνο πρωινό...

Ὁ κάμπος ὁ ἀγέραντος ἀπλωνότανε μπροστά μας, καὶ τὰ θυνά, στὸ φρόντο κεῖ κάτω, μ' ἓνα χρώμα ἀλαφροδάμπω, ἀραχνένιο, πές, σὰν παραμυθένια θυνά φαντάζανε. Καὶ περπατούσαμε στὸν κάμπο αὐτὸν τὸν ἀπέραντο, καὶ καμαρώνουμε τὰ θυνά τὰ παραμυθένια, κι ὅταν λύνουμε τὴ φλύαρη σιωπή μας, λόγια σύντομα, κομμένα λόγια, λέγαμε.

— Φούλια μου! σοῦλεγα, καὶ τὸ «μου» τῶλεγα τόσο σιγανά, σκεδὸν ἀπὸ μέσα μου, πού πίστευα πὺς δὲν τᾶκουγες. Γιατὶ ἔτρεμα μὴν τᾶκούσεις, — γιατί φοβόμουνα μήπως ἀκούγοντάς το πικραθεῖς, μήπως ἀκόμα καὶ μοῦ κακοῦσεις.

Καὶ μοῦλεγες καὶ σύ: καλέ μου! ἦ τὸ θαρροῦσα πὺς μοῦλεγες, — τὸ ἴδιο κάνει. Κ' εἶμουνα καὶ νιὸς ἀκόμα — θὰν τὸ πιστέψεις; Εἶχα τὰ χρόνια σου. τὰ λουλουδιένια σου τὰ χρόνια, καὶ τὰ χιόνια εἶχανε φύγει ἀπὸ τὰ μαλλιά μου κι ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου, καὶ στὰ μαλλιά μου καὶ στὴν ψυχὴ μου εἶχεν ἀπλωθεῖ, ἀλλί μου, ἡ ἀνοιξη....

Περπατώντας, φτάσαμε στὸ ποταμάκι πού μᾶς ἔκοβε τὸ δρόμο. Νά, στὸ ἀντίκρουμά του, ἓνα παιδιάτικο πείσμα καλοδρονιάστηκε στὴν ψυχὴ μας. Νά μὴ μᾶς κόψει αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο τὸ δρόμο — καὶ κανένα ἄλλο ἐμπόδιο. Νὰν τὸ περάσουμε τὸ ποταμάκι, — μὰ πὺς; Πόρο δὲ βλέπαμε κανένα. Ἐπρεπε πηδώντας νὰν τὸ περάσουμε. Δοκίμασα πρῶτος, καὶ τὸ πέρασα πηδώντας. Μόνο πού τὰ πόδια μου τᾶδρεξα λίγο. Καὶ ξαναπῆδησα πάλι κ' ἤρθα σιμά σου, καὶ πάλι ξαναπέρασα στὴν ἀντίπερα ὄχτη, καὶ τὸ παιγνίδι αὐτὸ μᾶρεσε καὶ τὸ χαϊρόμουνα σὰ μικρὸ παιδί.

Μὰ σὺ δὲν ἀποκοτοῦσες νὰ δοκιμάσεις. Φοβόσουνα μὰ καὶ ἡ ἐπιμονὴ σου νὰ περάσεις δὲ λιγότευε. Τότε τόλμησα — ἀκόμα καὶ τώρα θαμῶ με τὴν τόλμη μου καὶ δὲν τὴν πιστεύω — καὶ σὲ πῆρα στὴν ἀγκαλιά μου, καὶ πηδώντας σὲ πέρασα στὴν ἄλλη μεριά. Καὶ δὲ θράχηκα καθόλου, θὰν τὸ πιστέψεις; Καθόλου, μὰ οὔτε τὸσοδᾶ. Ἀντὶ γιὰ βάρος, φτερούγες μοῦδωσες, — σὰ φτερούγες μου σ' ἐνωθῶ.

Καὶ σὰ σ' ἀπῆλθα στὸ χῶμα τὸ ὑγρὸ, γελαστὴ κι ὁλοκόκκινη, τόλμησα νὰ σοῦ ἀγγίξω τὰ μαλλιά σου ἀπαλά με τὰ χεῖλη μου. Καὶ σὺ δὲ θύμωσες. Σ' ἐτοκίζομαι πὺς δὲ θύμωσες — καὶ πιστεψέ με. Τὸ ἐναντίο, τραδώντας με σιμά σου, με φίλησες — καὶ μὲ φίλησες τόσο θερμά καὶ τόσο δυνατά, πού ξύπνησα.

Κοῦμα!

Κοῦμα νὰ μὴν τελιώνουν τέτοια ὄνειρα γλυκά μετὰ τὸ θάνατο!...

1905

Δ. Π. Τ.

ΠΟΝΟΣ

Ἐχω τὸν Πόνον ἀφέντη μου
καὶ μόνε αὐτὸν δουλεύω.....
ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

...Κι ὅμως! Μ' ὄλες τους τίς ἀσκήμιες, κεῖ κάτω, τὰνθρώπινά τους, ἔχουν τοῦ καὶ ποῦ κάτι εὐγενικό, νὰ ποῦμε, ὁμορφο. Μέσα στὸ δοῦρκο τῶν παθῶν ἀνθεῖ δῶ καὶ κεῖ κᾶνα κλωνάρι χλώρη...

Φυτρώνει κεῖ κάτω, στ' ἀνθρώπινα, στὰ χαμηλά φτωχόσπιτά τους καὶ στοὺς σκοτεινοὺς τοὺς αὐλόγυρους, καὶ στοὺς στενοὺς δρομάκους τους, συχνά - πυκνά καὶ στὰ τρανά τους παλάτια καὶ στὰ μεγαλόπρεπα πάρκα τους, καὶ δῶ καὶ κεῖ, καὶ στὶς ἐρημικὲς γάχες τῶν θυνῶν τους, στὰ χορταρένια καλύβια τους, φυτρώνει ἓνα δέντρο περιεργο, ὁμορφο κι ἄσκημο μαζὶ, θλιβερό, νὰ τὸ βλέπεις, μαζὶ καὶ παρήγορο· κατὶ σὰν κυπαρίσσι νὰ φυλάει τὴ θλίψη κάποιου μνήματος, καὶ σὰν λεμονιά νὰ μυρώνει τὸ πανηγύρι κάποιου γάμου· καὶ τὸ δέντρο αὐτὸ ἄλλοι τὸ καταριούνται, κι ἄλλοι τὸ πονᾶν καὶ τὸ χαίρουνται ἄλλοι· κ' ἔχει σκαλιστάδες του καὶ περιποιητάδες του τὴ φτωχολογιά, κ' ἔχει λαχταριστοὺς ἱερέηδες του καὶ φύλακές του τοὺς ποιητάδες... Καὶ τὸ δέντρο αὐτὸ τὸ λένε Πόνα!...

Φυτρώνει ἀφύτευτο τὸ δέντρο, ὁ Πόνος, ἀφύτευτο σὰν τὸ ἔλατο καὶ σὰν τὸ θυμάρι, μέσα στοὺς θλιβεροὺς λαχάνοκηπους τῆς φτωχολογίας, καὶ τὸ ἀναθρέφουν καὶ τὸ περιποιούνται ζηλιάρικα μέσα στὶς λουλουδιένιες σέρρες τοὺς οἱ ποιητάδες...

Μὲ τὸ ξύλο του ἔφτιασαν ἄλλοτε τὸ Σταυρὸ τοῦ Ναζωραίου.

Κ' οἱ ρίζες τοῦ δέντρου αὐτοῦ λέγονται Εἰμαρμένη, καὶ τὸ κορμὶ του Ψυχὴ.

Κ' εἶναι τὰ κλωνάρια του ὄλες οἱ ἀνθρώπινες δυστυχίες καὶ κακομοιρίες, κ' εἶναι τὰ φύλλα του ὄλες οἱ θλίψεις· κ' εἶναι τὰ ψηλά του κλωνάρια ὄλοι οἱ εὐγενικώτεροι καημοὶ κ' οἱ πόθοι, κι ὄλοι οἱ ἀγιώτεροι σπαραγμοί.

Κι ἀνθοῦνε στὰ ψηλά του κλωνάρια κάτι μικρά, κατὰλεικα ὁμορφολούλουδα, πού τὰ λέν Ποιητικὲς Ἐκστασες καὶ Ἰδανικά.

Καὶ τὸ ποτίζουν μετὰ Δάκρυα τὸ δέντρο αὐτὸ, τὸ τρέφουν μ' ἀναφυλλιά.

Καὶ τῶχουν Ἰερό - πύθ κι ἀπὸ Λιδάνι, καὶ πύθ κι ἀπὸ Φοῖνικα.

Καὶ κουρνιάζουν στὴ φυλλωσιά του ὄλοι οἱ Ἐρωτες καὶ χορεύουν στὰ κλώνια του ὄλες οἱ Μούσες. Κ' ἐρχονται κάτω στὸν ἴσκιό του ὄλοι οἱ πονεμένοι κι ὄλοι οἱ ἀσκηροί.

Κ' ἐπώνεται ψηλά, πολὺ ψηλά, τὸ δέντρο αὐτὸ, ὁ Πόνος, ὡς τὸν Τρίτο, κι ὡς τὸν Ἐβδομο. Ἀπὸ τίς χαμηλότερες κλάρες του μόνον νύχτα βλέπει κανεὶς, κι ὄλο ἀκούει τὸ ὁμηρικὸ κῆλημα τῆς Ρεμματιάς τῶν Δακρύων, πού καταβᾶει κάπου κεῖ. Μόνον νύχτα βλέπει κανεὶς εἶναι οἱ αὐλόμαντρες καὶ τὰ γύρω σπῆτα,